

Діана СОРОКА
студентка факультету фінансів
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Сороківська З.К.

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ КОЛИВАННЯ ВАЛЮТНОГО КУРСУ В УКРАЇНІ

На зміну курсу національної валюти впливають такі чинники: економічні, психологічні, політико-правові та технічні. При дослідженні впливу цих факторів та вчасному реагуванні на їх позитивні чи негативні тенденції, Національний банк України досягне значного успіху у забезпеченні стабільної національної грошової одиниці.

Серед вітчизняних вчених які зробили немалий вклад у дослідження проблем валютно-курсової політики можна відзначити: О. Береславську [1], О. Дзюблюк [2], М. Крупка [3] та інших.

Основним завданням НБУ є підтримка стабільності валютного курсу, що мотивує до постійних пошуків нових можливостей для оптимізації валютних відносин між суб'єктами на фінансовому ринку.

Розглянемо як коливався валютний курс у нестабільних економічних умовах країни та які заходи вживав НБУ при регулюванні та підтриманні національної грошової одиниці.

Економічна політика минулих років стала поштовхом для розвитку фінансової кризи у 2014 році. При штучному утриманні валютного курсу, економіка України почала втрачати зовнішню конкурентоспроможність, що спричинило зростання дефіциту платіжного балансу та зменшення золотовалютного резерву. Згодом курс валют почав зростати надшвидкими темпами. І лише транші МВФ змогли його знизити, цим і користувались спекулянти валютного ринку, які також відіграють важливу роль у коливанні курсу валют [4].

У 2015 році Національний банк змінив політику фіксованого курсу на політику "плаваючого" курсу, що спричинило девальваційний шок, адже 26 лютого 2015 р. вперше за всю історію України курс гривні становив понад 30 грн./долар, на тіньовому ринку – 40 грн./долар. Проте згодом гривня зміцнилась. Для стабілізації валютного ринку було посилено адміністративні обмеження. Загалом за 2015 рік Україна отримала від МВФ 6,7 млрд. дол. США, що дозволило пом'якшити адміністративні обмеження.

У 2016 році для забезпечення стабільності, НБУ затвердив «Стратегію валютних інтервенцій на 2016-2020 роки», яка визначила правила проведення операцій на міжбанківському валютному ринку в умовах режиму інфляційного таргетування.

Завданнями здійснення інтервенцій на міжбанківському валютному ринку України є [5]:

- накопичення міжнародних резервів;
- згладжування функціонування валютного ринку;
- підтримання трансмісії ключової процентної ставки як основного інструменту грошово-кредитної політики.

У 2017 році на валютному ринку був підвищений попит на іноземну валюту, що зумовило збільшення девальваційного тиску на гривню.

На сьогодні усі процеси які відбуваються на валютному ринку, а також проблеми курсових коливань відбиваються на економічному стані економіки

держави. Наявність розбалансованості валютного ринку, негативного сальдо торговельного балансу, високого темпу інфляції свідчить про гострі проблеми у проведенні ефективної валютної політики та визначенні оптимального рівня курсу валюти Національним банком України.

Отже, коливання валютного курсу є однією з основних загроз національним інтересам. Тому задля забезпечення стабільності національної грошової одиниці НБУ повинен проводити ефективну монетарну політику. Зокрема підтримувати рівень цін та темп інфляції, збільшувати золотовалютний резерв, тощо.

На сьогодні валютно-курсова політика є не лише обов'язковою частиною подолання світової фінансової кризи, а й важливим аспектом впливу на фінансову безпеку України.

Література:

1. Береславська О. Курсоутворення гривні в контексті змін у світовій валютній системі/ Олена Береславська//Вісник НБУ. 2014. № 3. С. 10–16.
2. Дзюблик О.В. Валютна політика як фактор макроекономічної стабілізації. [Текст]/ О.В. Дзюблик//Фінанси України. К.: ЗАТ «ВІПОЛ», 2016. № 11. С. 33–51.
3. Крупка М.І. Валютно-курсова політика України: монографія/[М.І. Крупка, М.І. Кульчицький, Н.В. Жмурко, Д.В. Ванькович]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. 366 с
4. Річний звіт НБУ. [Електронний ресурс]: <https://www.bank.gov.ua/control/uk/index>
5. Стратегія валютних інтервенцій НБУ на 2016. 2020 роки. [Електронний ресурс]: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=38098167>
6. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія/ О.В. Дзюблюк, В.В. Корнеєв, В.І. Міщенко та ін.; за ред. д.е.н., проф.. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. – 298 с.

Тарас СТАСЮК

студент факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Сороківська З.К.

УПРАВЛІННЯ ЗОЛОВОВАЛЮТНИМИ РЕЗЕРВАМИ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ

В умовах фінансової нестабільності, наслідком якої сьогодні в Україні є валютна та банківська криза, надзвичайно великої актуальності набувають питання ефективного управління золотовалютними резервами НБУ та пошуку джерел їх поповнення. Світова практика свідчить про те, що достатні обсяги золотовалютних резервів дають можливість монетарним органам влади інтервенційними заходами локалізувати дію будь-яких чинників, що спричинюють порушення рівноваги на фінансовому ринку.

Гарантією стабільності в періоди світових фінансових криз є формування золотовалютних резервів, адекватних масштабам національної економіки і рівню її інтегрованості в процес міжнародного руху капіталу. Важливими проблемами при цьому є визначення ступеня їх забезпеченості та достатності, а також оптимізація структури та ефективне управління ними. Останнє набуває особливої ваги в ситуації нестійкості світової валютної системи та значного впливу на національну економіку ризиків світового масштабу.

Золотовалютні резерви України складаються з таких активів: 1) монетарне золото; 2) спеціальні права запозичення; 3) резервна позиція в МВФ; 4) іноземна